

PAMOEK

Voor kinderen
die zoveel in hun hoofd verzamelen
dat ze er slecht van slapen.

Orkun

Je hebt van die momenten dat je tot in je tenen voelt dat je iets móét doen. Nu is zo'n moment: ik voel aan alles dat ik Pamoek moet zoeken, ook al weet ik dat dat eigenlijk een heel slecht idee is.

Vandaag verhuizen we en mijn beste vriend Arda en ik sjuwen al meer dan een halfuur dozen van ons appartement naar de auto's beneden. Telkens als ik denk dat ik ertussenuit kan sneaken, staat *baba* met een nieuw klusje voor mijn neus. Niet te geloven. Zelfs de verhuizing pakt hij aan alsof hij op zijn werk is. Kan iemand hem misschien vertellen dat we niet in een operatiekamer zijn? Dat de verhuizing géén chirurgische ingreep is en dat hij ook niet zo hoeft te commanderen? Het verbaast me dat iedereen altijd maar zonder mopperen doet wat mijn vader wil. Maar ik heb er geen zin in. En geen tijd voor. Het is al bijna kwart voor elf en de tijd dat ik nog in Rotterdam ben tikt razendsnel weg. *Pamoek-Pamoek*, galmt het in mijn hoofd.

Als Arda en ik met een zware verhuisdoos de lift in stappen, zeg ik tegen Arda wat ik al die tijd van plan was.

'We moeten nog naar Pamoek,' zeg ik. 'Ik wil je laten zien hoe je hem eten moet geven.'

Arda staart me via de grote spiegelwand in de lift aan. Hij heeft zoals altijd een pet op, net als ik. De zijne is rood, de mijne blauw. We dragen bijna dezelfde zwarte trainingsbroek, hij heeft

een wit shirt aan, dat van mij is lichtgroen. Onze voeten steken in slippers. Het grootste verschil tussen ons is dat ik ongeveer twintig centimeter langer ben en mijn trainingsbroek om mijn benen slobbert, terwijl de stof van Arda's broek strak om zijn dijen spant.

'Nee, man. Dat is een geintje, toch?' zegt hij.

Ik schud mijn hoofd. 'Als jij het niet van me overneemt, gaat-ie dood.'

'Serieus, bro? Het gebouw waarin die kat zit, geeft me de creeps, man.'

'Tssss,' zeg ik. 'Pussy. Ik ben blij dat ik ga verhuizen. Hopelijk vind ik daar een vriend die niet zo'n schijtebroek is.'

'Houd je bek, joh,' zegt Arda grijnzend. 'Tuurlijk ga ik mee.'

Als we zeker weten dat niemand ons ziet, glippen we via de achteruitgang naar buiten. Het duurt maar een paar minuten om vanaf ons appartement naar de flat achter die van ons te lopen. Hoewel de zon vandaag hoog aan de hemel staat, is het alsof er over dit gebouw een schaduw ligt. Iedereen hier in de buurt noemt het betonnen bouwval het Rattennest. Het gebouw is oud, de muren zijn groen uitgeslagen en er zitten scheuren in. Veel ramen werden dichtgetimmerd en op de deuren werden andere sloten gezet. Het plan is dat er ooit een nieuwe flat komt. Net zo'n mooie als de onze. Met grote appartementen, brede hallen en glimmende liften. Maar voorlopig lijkt niemand daar haast mee te maken, daarom kon Wessel er jarenlang anti-kraak wonen. 'Voor nop in een wereldstad bivakkeren,' zei hij daar ooit over. Sinds Wessel dood is, woont er niemand meer, behalve Pamoek.

Via een smalle steeg lopen we om het Rattennest heen. De hoofdingang gebruik ik niet. Dat deed ik ook niet toen Wessel nog leefde. Die is veel te zichtbaar vanaf de straat. Als iemand

mij daar zou zien en dat tegen mijn ouders zou zeggen, zou ik huisarrest krijgen tot mijn dertigste.

Via een pad vol onkruid, lopen we achterom naar de nooduitgang. Telkens als ik daar nu loop, langs de overwoekerde tuinen en de leegstaande fietsenstalling, kruipen de rillingen over mijn rug. Dan voelt het alsof Wessel naar me kijkt. Alsof hij me vanaf een goeie verstopplek in de gaten houdt. Ik weet dat dat onzin is. Wessel ligt ergens op een kerkhof. Of zijn as zit in een urn. Hij is in ieder geval niet meer hier. Toch maak ik mezelf iets kleiner en haal diep adem als ik voor de deur sta. ‘Kom op,’ zeg ik zonder goed te weten tegen wie ik dat zeg.

Arda duwt de deur voor me open. ‘*Ladies first,*’ zegt hij met een lichte buiging.

‘Sukkel,’ antwoord ik en ik stap de donkere, mufte ruimte in.

In het gangetje naar het trappenhuis heb ik een grote plastic opbergdoos gezet. Daarin bewaar ik Pamoeks kattenvoer.

‘Ik heb hiervoor minstens een halfjaar voer verzameld, dus daar hoeft je de komende tijd niet aan te denken,’ zeg ik, terwijl ik Arda laat zien wat er in de doos zit.

‘Niet!’ zegt Arda ongelovig. ‘Waar betaál je dat voer eigenlijk van?’

‘Van mijn eigen doekoe,’ mompel ik. Ik wil de deksel weer op de plastic opbergdoos duwen als ergens in het gebouw het geluid van een dichtslaande deur klinkt.

‘*What the...*’ zegt Arda. Gespannen kijken we elkaar aan. ‘Er is hier toch niemand?’

‘Als het goed is niet,’ zeg ik stoer, terwijl ik mijn hart in mijn keel voel kloppen. ‘Het zal wel komen doordat de deur nu openstaat, dan tocht het.’ Ik duw mijn schouders naar achteren en mijn borst vooruit. ‘Pamoek!’ fluisteroep ik, terwijl ik de betonnen trap naar de eerste verdieping op loop. ‘Pa-moe-hoek, waar zit je?’

Franka

De kalender in mijn hoofd is levensgroot en de met rood omcirkelde dag komt heel snel dichterbij. Te snel. Het is dinsdagochtend negen uur en vrijdag moet ik naar mijn vader. Niet aan denken, zeg ik streng tegen mezelf. Verzin liever een plan. Iets om niet naar die eikel toe te hoeven. Je hebt nog een paar dagen. Er is nog tijd.

Ik lig op mijn rug op het smalle bed dat in de punt van de boot is gebouwd. Ooit klotste er water tegen het gelakte metaal, sliep de schipper op het matrasje waar ik nu op lig en werd er in het piepkleine keukentje gekookt. Dat is allang niet meer zo. De boot is jaren geleden op een stalen bok gehesen en ligt sindsdien op het landje achter oma's huis te verroesten. De blauwe lak is dof geworden en de gordijntjes zijn half verteerd. Hij kan niet meer varen omdat de dieselmotor eruit is gesloopt. Het mufte slaapgedeelte lijkt vooral een vakantieplek voor spinnen. Toch slaap ik liever in de boot dan in oma's huis. Ik baal ervan dat mama en ik bij haar zijn ingetrokken. Ook al is ze best lief; ze heeft over alles een mening en stelt veel te veel vragen.

Het schuifraam boven me staat open. Er drijft een piepklein wolkje langs een strakblauwe lucht. Als ik diep ademhaal, kan ik de zee ruiken. Meeuwen krijsen, alsof ze me vragen wanneer ik eindelijk weer eens kom zwemmen. Wist ik het zelf maar.

Twee jaar geleden kreeg ik aan het begin van de zomervakantie

een nieuwe bikini en een duikbril. Rond negen uur 's ochtends was ik meestal op het strand. Dan had ik al gezwommen of had ik een croissantje gehaald bij het Paviljoen waar mama werkte. Maar dat was toen. Sinds de scheiding werkt mam niet meer en in zee zwemmen is ook voorbij. De duikbril ben ik kwijt en mijn bikini heb ik vorig jaar kapot geknipt en in de vuilnisbak gepropt.

Ik draai me op mijn buik en duw mijn gezicht in het harde matras. Waarom is het zo moeilijk? Mam kan papa toch gewoon opbellen? Waarom zegt ze niet dat ik niet bij hem wil logeren? Dat hij maar naar ons moet komen, als hij me per se wil zien.

Mijn maag rommelt. Ik moet iets eten en ik moet ook heel nodig plassen. Snel verwissel ik mijn nachthemd voor een korte spijkerbroek en een shirt.

Het deurtje van de kajuit piept als ik het openduw en op blote voeten naar buiten stap. Via een trappetje klim ik naar beneden, het grasveld op.

Al wekenlang is het bloedheet. De paar keer dat het regende, vielen er een paar druppels uit de lucht die leken te verdampen voordat ze het gras raakten. Het gras op het landje is daarom bruin in plaats van groen. Zelfs nu er nog een laagje dauw op ligt, voelen de uitgedroogde grassprietten als naalden onder mijn voeten.

Het huis van oma ligt aan een smalle weg waar alleen bestemmingsverkeer komt. Het is gemaakt van lichtgrijze bakstenen, in het midden steekt er een hoge schoorsteen de lucht in en tegen één kant van de gevel zijn bruin geschilderde planken geschroefd. Op mama's kinderfoto's ziet het huis er ook al zo uit, alleen was het landje toen groener en waren de bomen die nu dik en wijd vertakt zijn, niet meer dan jonge twijgen. De roestige boot was er natuurlijk nog niet, oma had ook nog geen jacuzzi

en er slingerden ook geen verbleekte bloempotten rond het huis.

Op een holletje loop ik langs het wasrek op oma's terrasje. Ik herken mijn sokken, oma's onderbroeken en een rood hemd van mama. Het is precies hetzelfde rood als het broekje dat papa die middag droeg op het strand. Ik had toen nooit met hem mee moeten gaan. Ik knijp mijn ogen dicht. Het wit van zijn billen. De kinderen uit mijn klas die toekeken. Ik haat het dat beelden in mijn hoofd blijven rondspoken. Het is een beetje zoals van een heuvel rennen. Ook al wil je stoppen, het kán niet.

Oma staat bij de deur van de bijkeuken. De v-hals van haar nachtjapon is zo diep dat ik haar borsten kan zien. De huid is er bruin en rimpelig. Ze rookt een sigaret en hoest als ze een stapje opzij doet. Er is net genoeg ruimte om langs haar naar binnen te glippen.

'Daar is mijn meisje,' puft oma en ze veegt het zweet van haar voorhoofd. Sinds ze aan haar hart geopereerd is, is ze al moe als ze van de keuken naar de kamer slentert.

Ik doe mijn best op een glimlach en zeg dat ik nodig naar de wc moet.

Ik doe er extra lang over. De grote gladde tegels voelen koel onder mijn voeten en ook het water dat ik daarna over mijn handen laat stromen voelt fijn. Mijn armen en benen zitten onder de opengekrabde muggenbulten. Een voor een dep ik ze met een nat wc-papiertje. Dat is een nadeel van de boot, het zit er in de zomer vol muggen.

De koffiepot pruttelt als ik de keuken in kom. Oma steunt op het dressoir met de fotolijstjes. Er staat een foto van mijn opa, een van mama en tante Julia toen ze klein waren, een van tante Julia en mijn nicht Tess, een van mij als baby bij oma op schoot en ten slotte een van oma, mam, pap en ik. We zitten aan

een rond tafeltje met een fleurig kleed waarop vier grote sorbets staan. De foto is gemaakt op het terras van het restaurantje waar we vroeger elk jaar met oma's verjaardag kwamen. Over het gezicht van mijn vader heeft oma een fotootje van haar hond Sam geplakt.

'Tja, Frannie,' zegt oma zuchtend als we samen naar de foto's staren. 'Dus vrijdag moet je naar die flapdrol. Van mij zou 't niet hoeven meis, maar ja, wie ben ik.'

Orkun

Pamoek laat zich niet zien. Ik strooi een bergje voer op de grond voor Wessels deur en probeer niet te denken aan de laatste keer dat ik daarbinnen was. Ik wil alleen de goede herinneringen houden. De herinneringen aan hoe Wessel een van zijn gitaren voor me stemde. Terwijl hij met de snaren bezig was en steeds heel kleine beetjes aan de stemknoppen draaide, sprong Wessels kat naast me op de bank. Wessel had even opgekeken. ‘Hij mag je,’ zei hij. ‘Goed volk, hè Vriend? Orkun is goed volk.’ Alsof hij het verstaan had, nestelde de kat zich tegen me aan. ‘Die luie donder wil geaaid worden,’ zei Wessel. ‘Dat dier heeft zoveel aandacht nodig, dat geloof je gewoon niet.’ Voorzichtig had ik het dier geaaid en toen Wessel even wegliep, had ik onder zijn kinnetje gekrabd. ‘Dus Pamoekie wil geaaid worden,’ had ik gezegd alsof het dier een baby was. Ik schaamde me toen ik zag dat Wessel alweer in de kamer stond en hoopte dat hij me niet gehoord had. Dat had hij wel.

‘Pamoekie?’ vroeg hij nieuwsgierig.

‘Ja, van Pamuk,’ mompelde ik met een rood hoofd. ‘P-A-M-U-K. Je spreekt het uit als Pamoek. Zo worden veel katten in Turkije genoemd.’

‘Die moet ik effe onthouden,’ zei Wessel. Hij krabbelde met een pen een paar letters op een rondslingerende krant. ‘Pamoek’ stond er. ‘Het heeft iets melodieus,’ zei hij, ‘door die “oe”.’ En hij

begon ter plekke te zingen. ‘Pamoehoehoek, Pa-moek.’ Zijn stem was laag en zuiver, maar had een rauw randje. Verbaasd keek ik op. Het klonk serieus goed, ik dacht dat hij alleen gitaar speelde! Hij onderstreepte de ‘oe’ in Pamoek. ‘Misschien geeft ’t me ooit inspiratie voor een liedje.’ De kat begon luid te spinnen toen Wessel hem oppakte. ‘Volgens mij vindt hij ’t wel stoer klinken,’ zei hij lachend. Hij aaide het dier over zijn kopje. ‘Nou, van mij mag Orkun je best Pamoek noemen, hoor,’ zei hij tegen de kat. ‘Maar voor mij heet je Vriend. Mijn Vriend voor het leven, of niet soms?’ en hij zette de kat op de luie stoel die voor het raam stond.

Arda stoot me aan. ‘Dus je wilt dat ik hier af en toe kattenvoer strooi? Echt precies voor die deur?’

Ik snuif. ‘Hier zit Pamoek altijd, daar kan ik ook niets aan doen.’

‘Ik wil niet vervelend doen, maar ik zie me op deze plek echt niet de dierenvriend uithangen. Dit is eerder de set van een enge film.’

Ik bedenk wat ik kan zeggen. Niets eigenlijk want Arda heeft gelijk. Toen ik hier een paar weken terug in 2 belde, had ik het Rattennest ook een horrorflat gevonden. Een plek waar ik nooit meer naartoe zou gaan. Toen wist ik nog niet dat het gemiauw van Pamoek in mijn hoofd was gekropen. Ik hoorde het overal: thuis, in de tram en zelfs als ik in de klas zat. Een paar dagen later had ik hem zien zitten. Met grote ogen zat hij voor de dichte deuren van het Rattennest. De halve nacht had ik over hem liggen piekeren. Het dier had zich altijd zo lekker op de luie stoel van Wessel genesteld. Jarenlang had hij een baasje gehad die tegen hem sprak alsof hij een mens was. Volgens mij had Wessel voor Pamoek meer eten gekocht dan voor zichzelf. En nu was Pamoek